


**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра соціальної філософії та управління**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи
О.І.Гура
2019 р.



НАСКРІЗНА ПРОГРАМА ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	БАКАЛАВР	МАГІСТР
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	033 Філософія	033 Філософія
ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА	Європейські філософські студії і креативні індустрії	Філософія
ОСВІТНЯ КВАЛІФІКАЦІЯ	бакалавр філософії	магістр філософії
ПРОФЕСІЙНА КВАЛІФІКАЦІЯ	Філософ	Професіонал у галузі філософії, викладач філософських дисциплін, професіонал у галузі інформації та інформаційного аналізу

Запоріжжя, 2019

РОЗРОБЛЕНО кафедрою соціальної філософії та управління факультету соціології та управління Запорізького національного університету

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: Бутченко Т.І, завідувач кафедри соціальної філософії та управління, д.філос.н., доцент; Малиновська О.С., доцент кафедри соціальної філософії та управління, к.філос.н., доцент

ОБГОВОРЕНО ТА РЕКОМЕНДОВАНО ДО ЗАТВЕРДЖЕННЯ КАФЕДРОЮ соціальної філософії та управління «29» серпня 2019 р., протокол № 1.

Завідувач кафедри: д.філос.н, доцент, професор кафедри соціальної філософії та управління  Бутченко Т.І.

Схвалено науково-методичною радою факультету соціології та управління
Протокол від «29» серпня 2019 р., протокол № 2.

Голова НМР

 Малиновська О.С.

ВСТУП

Наскрізна програма практики є основним навчально-методичним документом, що забезпечує комплексний підхід до організації практичної підготовки, системність, безперервність та послідовність змісту і завдань навчальних і виробничих практик спеціальності соціальна робота освітньої програми соціальна робота.

Наскрізна програма практичної підготовки складена на основі освітньо-професійної програми (Пр. № 11 від 30 травня 2017 р. Вченої ради ЗНУ) та відповідає стандартам вищої освіти спеціальності «Філософія».

Комплекс навчальних і виробничих практик спрямований на формування умінь, навичок, компетенцій, що відповідають кваліфікації, яку отримує здобувач вищої освіти на кожному освітньому рівні та дає можливість займати відповідні посади

Ступінь вищої освіти	бакалавр
Спеціальність	033 Філософія
Освітня програма	Філософія
Освітня кваліфікація	бакалавр філософії
Професійна кваліфікація	Фахівець з питань європейської філософської освіти і креативних індустрій, викладач філософських і соціогуманітарних дисциплін

№ з/п	Вид практики	Обсяг кредитів	Місце проведення практики (організації, підприємства, установи)	Первинна посада, за якою проходить практика	Вміння, (компетентності, якими повинен оволодіти студент)
1.	Навчальна (ознайомча, управлінська) практика	9	науково-дослідні установи України; органи державної влади та органи місцевого самоврядування (зокрема, Департамент культури, туризму, національностей та релігій; друковані, електронні та телевізійні ЗМІ; громадські та політичні організації; туристичні фірми тощо)	<ul style="list-style-type: none"> – спеціаліст відділу культури та навчальних закладів; – фахівець-аналітик; – спеціаліст відділу туризму та національної спадщини; – спеціаліст відділу національностей та релігій; – консультант; – спеціаліст з проведення соціологічних досліджень; – секретар адміністративного органу; – фахівець із релігієзнавства ; – філософ тощо. 	<p><i>Інтегральна компетентність:</i> Здатність розв’язувати спеціалізовані завдання в галузі філософії, розробляти й обґрунтовувати базові рекомендації щодо подолання вирішення соціальних та гуманітарних проблем</p> <p><i>Загальні компетентності:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Здатність аналізувати основні етапи і закономірності історичного розвитку суспільства для формування громадянської позиції. – Здатність використовувати основи філософських знань до формування світогляду, розвитку людського буття, суспільства і природи, духовної культури – Здатність здійснювати комунікаційну діяльність в усній і письмовій формах українською та іноземними мовами для вирішення задач міжособистісної і міжкультурної взаємодії. Здатність працювати у міжнародному середовищі. – Здатність працювати у колективі та команді, толерантно сприймаючи соціальні, етнічні, конфесійні і культурні розходження. – Здатність до аналізу стану і специфіки сучасного філософствування. – Здатність застосовувати спеціалізовані концептуальні знання, набуті у процесі навчання, в професійній практичній діяльності дослідника-філософа. – Здатність до оцінки та аналізу соціально-політичних процесів і явищ, до використання основ політико-правових знань у різних сферах діяльності. – Здатність використовувати спеціалізовані та новітні концепції соціального прогнозування у світовому досвіді прогностичних, футурологічних, стратегічних та форсайтних досліджень для оригінального мислення та інноваційної діяльності, щодо впровадження якісних методів стратегічного

					<p>прогнозування, зокрема, в контексті дослідницької роботи.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Готовність діяти в нестандартних ситуаціях, нести соціальну й етичну відповідальність за прийняті рішення. – Здатність використовувати основи гуманітарних знань до формування світогляду, розвитку людського буття, суспільства і природи, духовної культури – Здатність використовувати в процесі комунікативної взаємодії наукові підходи до інформаційної діяльності.. <p><i>Спеціальні компетентності:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Здатність до теоретичного аналізу становлення європейського, раціоналізму. – Здатність здійснювати філософський аналіз соціального буття. – Здатність аналізувати духовні інтенції еволюції філософської думки. – Володіння формально-логічними законами і методами наукового мислення. – Володіння методами теорії пізнання. – Здатність формулювати основні ідеї етики і аксеології. – Володіння загальними принципами філософського мислення. – Здатність аналізувати основні етапи і закономірності соціального розвитку суспільства, принципи формування людського капіталу для формування навичок ефективного управління. – Володіння засобами емпіризації логічних знань. – Здатність осмислювати феномен людини у руслі сучасних філософських парадигм. – Здатність застосовувати спеціалізовані концептуальні знання, набуті у процесі навчання, в професійній практичній діяльності дослідника-філософа. – Здатність визначати інституційну структуру системи сучасних релігійних організацій в контексті їх вбудованості у соціальні та політичні системи сучасного суспільства. – Здатність програмувати та проектувати соціальний розвиток з використанням інноваційних проектувальних методик.
2.	Виробнича практика	6	– Навчальні заклади	Викладач філософських та соціогуманітарних	<p><i>Інтегральна компетентність:</i></p> <p>Здатність розв'язувати спеціалізовані завдання в галузі філософії, розробляти й обґрунтовувати базові рекомендації щодо</p>

			(загальноосвітні школи, гімназії, ліцеї, коледжі, технікуми тощо)	дисциплін	<p>подолання вирішення соціальних та гуманітарних проблем</p> <p><i>Загальні компетентності:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Здатність аналізувати основні етапи і закономірності історичного розвитку суспільства для формування громадянської позиції. - Здатність використовувати основи філософських знань до формування світогляду, розвитку людського буття, суспільства і природи, духовної культури - Здатність здійснювати комунікаційну діяльність в усній і письмовій формах українською та іноземними мовами для вирішення задач міжособистісної і міжкультурної взаємодії. Здатність працювати у міжнародному середовищі. - Здатність працювати у колективі та команді, толерантно сприймаючи соціальні, етнічні, конфесійні і культурні розходження. - Здатність до аналізу стану і специфіки сучасного філософствування. - Здатність застосовувати спеціалізовані концептуальні знання, набуті у процесі навчання, в професійній практичній діяльності дослідника-філософа. - Готовність діяти в нестандартних ситуаціях, нести соціальну й етичну відповідальність за прийняті рішення. - Здатність використовувати основи гуманітарних знань до формування світогляду, розвитку людського буття, суспільства і природи, духовної культури - Здатність використовувати в процесі комунікативної взаємодії наукові підходи до інформаційної діяльності. <p><i>Спеціальні компетентності:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Здатність до теоретичного аналізу становлення світових парадигм філософствування. - Здатність до теоретичного аналізу становлення європейського раціоналізму. - Здатність здійснювати філософський аналіз соціального буття. - Здатність аналізувати духовні інтенції еволюції філософської думки. - Володіння формально-логічними законами і методами наукового
--	--	--	---	-----------	--

					<p>мислення.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Володіння методами теорії пізнання. – Здатність формулювати основні ідеї етики і аксеології. – Володіння загальними принципами філософського мислення. – Здатність аналізувати основні етапи і закономірності соціального розвитку суспільства, принципи формування людського капіталу для формування навичок ефективного управління. – Здатність активізації пізнавальної діяльності та громадянської відповідальності студентів, компетентної орієнтації в складних, суперечливих політичних процесах сучасної України, заснованої на творчому осмисленні політичних реалій минулого і сучасного розвитку громадянського суспільства та держави; формуванню політичної свідомості, адекватної сучасному сприйняттю політичної дійсності. – Здатність застосування методів організації та проведення навчальних дій щодо підготовки фахівців в галузі філософії, культурології, релігієзнавства. – Володіння засобами емпіризації логічних знань. – Здатність осмислювати феномен людини у руслі сучасних філософських парадигм. – Вміння самостійно виконувати методичну роботу і вести заняття. – Здатність застосовувати спеціалізовані концептуальні знання, набуті у процесі навчання, в професійній практичній діяльності дослідника-філософа.
--	--	--	--	--	---

МЕТА І ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

Протягом навчання на факультеті соціології та управління спеціальності «Філософія» в Запорізькому національному університеті студенти проходять такі види практики:

2 курс: навчальна (ознайомча);

3 курс: навчальна (управлінська);

4 курс: виробнича (педагогічна).

Навчальна практика

Мета навчальної практики (ознайомчої) – формування в майбутніх фахівців, на базі одержаних у закладі вищої освіти знань, практичних прийомів та навичок організації взаємодії між органами державного управління та громадськими організаціями, набуття навичок діагностики ефективності такої взаємодії та аудиту потенційних проблем, що можуть виникати в процесі функціонування громадських організацій.

Відповідно до мети визначено наступні *завдання* навчальної практики:

- вивчити організаційну структуру Департаменту культури, туризму, національностей та релігій Запорізької обласної державної адміністрації, неурядових установ та організацій м. Запоріжжя та Запорізької області;
 - визначити специфічні особливості, що стосуються саме системи діяльності Департаменту культури, туризму, національностей та релігій Запорізької обласної державної адміністрації, неурядових установ та організацій м. Запоріжжя та Запорізької області;
 - ознайомитись із нормативно-правовими актами, що визначають статус та повноваження посадових осіб Департаменту культури, туризму, національностей та релігій Запорізької обласної державної адміністрації, неурядових установ та організацій м. Запоріжжя та Запорізької області, в яких проходить практику студент;
 - навчитися оформляти документи, що відносяться до компетенції спеціаліста установи, в якій проходить навчальну практику студент;
 - виявити достатню самостійність, активність та ініціативність у процесі проходження практики;
 - сформувати толерантні відносини у взаєминах із працівниками установи, в якій студент проходить практику;
- виконати два індивідуальні завдання за дорученням керівника навчальної практики на місці проходження практик.

Мета навчальної практики (управлінської) – формування у студентів професійних умінь і навичок прийняття самостійних рішень під час конкретної роботи в реальних виробничих умовах; закріпити на практиці проектування технологій громадянської освіти та розвитку гуманістичної ідеології із застосування методів практичної філософії та засвоїти науковий інструментарій, що застосовується у сучасних суспільствознавчих дослідженнях.

Відповідно до мети визначено такі *завдання* навчальної практики:

- ознайомитися з програмами і базами даних, опанувати навички комп'ютерної обробки зібраних емпіричних даних на базі практики;
- отримати навички проведення аналітичної роботи у сфері проектування технологій громадянської освіти та розвитку гуманістичної ідеології;
- здійснити прикладне дослідження стану розвитку громадянської освіти із застосуванням методики івент-аналізу;
- правильно оформлювати і представляти результати проведених досліджень;
- залучатися до досвіду командної роботи у процесі виконання дослідницького проекту;

- вивчити організаційну структуру відповідної організації (бази практики) та особливості її функціонування;
- вивчити нормативно-правову базу установи, в якій проводиться навчальна управлінська практика;
- ознайомитись з функціональними обов'язками, особливостями, формами і методами роботи працівника установи, що є базою практики;
- вивчити відповідно до нормативних документів вимоги до особистісних якостей і професійної діяльності працівника установи, що є базою практики;
- розглянути принципи та форми організації управлінських процесів;
- пройти стажування на посаді спеціаліста підприємства, установи та організації під керівництвом закріпленого наставника;
- ознайомитись з технологіями прийняття й реалізації рішень в органах державної влади та органах місцевого самоврядування;
- набути практичні навички управлінського досвіду;
- сформувати і підтримувати толерантні відносини у взаєминах із клієнтами та працівниками підприємства, установи та організації, в яких студент проходить практику.

Виробнича практика

Мета виробничої (педагогічної) практики – оволодіння студентами сучасними методами та формами організації освітніх процесів; формування у майбутніх фахівців, на базі одержаних у вищому навчальному закладі знань, практичних прийомів та навичок науково-педагогічного досвіду.

Відповідно до мети визначено наступні завдання *виробничої (педагогічної) практики*:

- вивчити організаційну структуру освітньої організації та особливості її функціонування;
- визначити специфічні особливості викладання філософських дисциплін;
- розглянути принципи, чинники та форми організації освітніх процесів;
- дослідити моделі та методи організації навчання і критерії оцінювання знань;
- сформувати вміння розробляти навчальну та робочу програми з обраної дисципліни;
- відвідати уроки керівника практики;
- засвоїти принципи та методи подання навчального матеріалу;
- розвинути власні аналітичні здібності на прикладі науково-педагогічної діяльності;
- виявити достатню самостійність, активність та ініціативність в процесі проходження практики;
- уміти виявити робочу ділову атмосферу під час навчальних занять, викликати інтерес студентів до тем занять, стимулювати їх аналітичне мислення і хорошу реакцію;
- підготувати та провести дві лекції та семінарське заняття;
- сформувати науково-педагогічні навички викладання матеріалу з обраної дисципліни, а також навички оцінювання знань учнів;
- набути практичні навички педагогічного досвіду;
- оформити звіт згідно з вимогами практики.

ЗМІСТ ПРАКТИКИ

Зміст всіх практик визначається наскрізною програмою і робочою програмою практики. Робочі програми практик складаються керівниками практик, затверджуються кафедрою, відповідальною за проведення практики, науково-методичною радою факультету соціології та управління, та вченою радою факультету Запорізького

національного університету.

Навчальна практика

Студенти в процесі проходження навчальної практики знайомляться з організаційною структурою, особливостями функціонування та нормативно-правовою базою організації, де проводиться практика, які відображаються у формах, меті, засобах, методах організації діяльності, професійних цінностях, традиціях тощо. Практика проводиться в декілька етапів.

На першому етапі відбувається вивчення структури закладу, де проводиться практика, його мети і основних завдань, організаційних засад діяльності, нормативно-правової документації, на якій ґрунтується його діяльність.

На другому етапі студент-практикант повинен зосередитися на вивченні основних професійних вимог до працівника закладу, знань, умінь, професійних функцій, особистісних характеристик, а також вимог до культурного та етичного рівня працівника.

• *На третьому етапі* відбувається самостійна робота студентів під час реалізації того чи іншого конкретного завдання. На цьому етапі студенти отримують навички підготовки певних документів та отримання первинних даних щодо вирішення проблеми; уміння поєднувати теорію із практикою; навички ефективної поведінки у стосунках з працівниками установи та навички розв'язання задач у галузі професійної діяльності.

Четвертий етап передбачає обговорення результатів практики з керівниками практики підприємства, установи, організації і вищого навчального закладу.

На п'ятому, заключному, етапі студенти підводять підсумки проходження практики з обов'язковим написанням письмового звіту практики.

Виробнича практика

Студенти в процесі проходження педагогічної практики знайомляться з організаційною структурою освітньої організації та особливостями її функціонування, які відображаються у притаманних освітній організації принципах, чинниках, формах організації освітніх процесів, меті, засобах діяльності, культурних традиціях, цінностях тощо.

В ході практики студенти набувають практичних навичок педагогічного досвіду.

Практика проводиться в декілька етапів.

На першому етапі відбувається знайомство із організаційною структурою закладу освіти; статутом закладу, де визначені мета і основні завдання, організаційно-правові засади діяльності і організації навчально-виховного процесу; права і обов'язки цього процесу; порядок управління освітнім закладом.

Другий етап полягає в знайомстві з навчальними планами та аналізі програм різних дисциплін. Студенти отримують уміння і навички розробляти навчальну та робочу програми з обраної дисципліни; уміння розробляти тестові завдання; складати контрольні завдання та запитання.

На третьому етапі студенти відвідують заняття керівника практики від освітнього закладу. Студенти засвоюють основні педагогічні прийоми та методи подання навчального матеріалу; уміння використовувати відведений час для пояснення основних аспектів запропонованих тем; уміння будувати відносини зі студентами.

Четвертий етап спрямований на опрацювання літератури з обраної дисципліни, визначення тем лекційних і семінарських занять та підготовку матеріалу до їх проведення.

На п'ятому етапі самостійно проводять дві лекції і семінарське заняття. На цьому етапі бакалаври отримують навички викладання матеріалу з обраної дисципліни; уміння поєднання теорії з практикою; навички оцінювання знань студентів; уміннями виявляти ініціативу; навички раціональної поведінки в стосунках із студентами; практичні навички науково-педагогічного досвіду.

Шостий етап передбачає обговорення результатів практики з керівниками практики.

На сьомому, заключному, етапі бакалаври підводять підсумки проходження педагогічної практики з обов'язковим написанням письмового звіту практики.

КОНТРОЛЬ ЗА ПРОХОДЖЕННЯМ ПРАКТИКИ

Контроль за роботою студентів під час практики здійснюють:

- *від університету*: методист від кафедри, керівники практики, які відповідають за організацію практики, завідувач кафедри, які забезпечують проведення практики, заступник декана факультету соціології та управління з навчальної роботи, декан факультету соціології та управління;
- *від бази практики*: керівник практики від бази практики.

Види та форми поточного та підсумкового контролю визначаються робочими програмами практик.

ВИМОГИ ДО ЗВІТНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ

Основними видами звітної документації є звіт студента про проходження практики та щоденник практики. Інші види звітної документації визначаються робочими програмами практик, за пропозиціями випускової кафедри та затверджуються радами факультетів.

ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

Критерії оцінювання роботи студентів під час проходження практик визначаються робочими програмами практик. Підсумки практик підводяться керівниками практики від кафедр на підставі оцінювання роботи студентів на базах практик, оформлення звітної документації та захисту звітів. Оголошення оцінок за проходження практик відбувається на підсумкових конференціях. Результати практик обговорюються на засіданнях кафедри, науково-методичної та вченої ради факультету соціології та управління.

Ступінь вищої освіти	магістр
Спеціальність	033 Філософія
Освітня програма	Філософія
Освітня кваліфікація	магістр філософії
Професійна кваліфікація	Професіонал у галузі філософії, викладач філософських дисциплін, професіонал у галузі інформації та інформаційного аналізу

№ з/п	Вид практики	Обсяг кредитів	Місце проведення практики (організації, підприємства, установи)	Первинна посада, за якою проходить практика	Вміння, (компетентності, якими повинен оволодіти студент)
1	Виробнича практика	6	<ul style="list-style-type: none"> – аналітично-інформаційні, науково-дослідницькі структури, – засоби масової інформації, – духовно-релігійні організації та центри міжконфесійного співробітництва, – політичні партії та громадські організації, – міжнародні та національні культурно-гуманітарні програми та проекти, – благодійні культурні фундації, – органи державної влади 	<p>Професіонали в галузі праці й зайнятості тощо.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Профконсультант (в галузі філософії, соціокультурних питань) – Експерт із соціальної відповідальності – Професіонал з розвитку персоналу – Фахівець із зв'язків з громадськістю та пресою <p>Професіонали в галузі інформації та інформаційного аналізу</p> <ul style="list-style-type: none"> – Аналітик консолідованої інформації <p>Професіонали в галузі філософії</p> <ul style="list-style-type: none"> – Науковий 	<p><i>Інтегральна компетентність:</i> Здатність розв'язувати складні завдання і проблеми у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.</p> <p><i>Загальні компетентності:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Здатність застосовувати філософські знання у практичних ситуаціях, що передбачає кмітливість, оперативність і динамічність інтелектуальної реакції, стійкість у мисленнєвих випробуваннях і доланні пізнавальних складнощів. – Знання своїх інтелектуальних переваг і недоліків, здатність використовувати перші і мінімізувати вплив других. – Вміння застосовувати для вирішення пізнавальних завдань ефективні стратегії і засоби. – Усвідомлення складності і гетерогенної обумовленості процесу розуміння та його результатів. – Вміння переконливо викласти власну експертну позицію. – Володіння різними режимами та формами публічного мовлення, засобами та стратегіями інтелектуальної полеміки. – Вміння працювати в команді (в тому числі долати комунікаційні напруження та конфліктні ситуації, забезпечувати прихильність співробітників, виявляти доречну поступливість), розподіляти зусилля з/між колегами, працювати на спільний результат. – Здатність оперативно аналізувати значні масиви текстів, генералізувати їх в загальну смислову структуру, виявляти слабкі місця, логічну чи смислову уразливість аргументації. – Вміння писати власні тексти аналітичного та публіцистичного характеру в різних форматах (від огляду, есе, реферату до статті та комплексної аналітичної роботи/брошура).

			та місцевого самоврядування, – центри етики бізнесу та соціальної відповідальності.	співробітник (філософія) – Філософ – Фахівець з релігієзнавства	<ul style="list-style-type: none"> – Володіння значним словником та засобами виразу думки, стилістична оформленість міркувань. – Уникання інтелектуального конформізму, готовність завжди віддавати перевагу науковій достовірності, а не впливу авторитету. – Готовність до співробітництва з колегами задля ефективного розв’язання поставлених завдань, допомога і підтримка колег в їх інтелектуальних зусиллях. – Вміння самостійно ставити перед собою завдання і працювати над ними автономно. – Здатність розробляти та впроваджувати соціально-гуманітарні проекти. – Здатність до професійного (усного та письмового) спілкування українською мовою. – Здатність працювати в міжнародному контексті, зокрема читати професійну літературу, писати й спілкуватися англійською мовою (іншими іноземними мовами). <p><i>Спеціальні компетентності:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Усвідомлення змістової та методологічної специфіки закінченої магістерської програми. – Знання теоретичних основ філософської науки і суміжних галузей гуманітаристики та суспільних наук. – Навички фахового сприйняття результатів історико-філософського аналізу та інтерпретації творів, ідей та процесів філософської традиції. – Знання основних етапів історії філософії та актуальних проблем сучасної філософської думки. – Систематичні знання та навички, які дозволяють використовувати історико-філософську спадщину в осмисленні та розв’язанні власних дослідницьких проблем. – Володіння спеціалізованим знанням в межах певної філософської проблематики, системна обізнаність з відповідною спеціальною (науково-дослідницькою) літературою. – Вміння використовувати методологію та пізнавальні засоби, що
--	--	--	---	---	--

					<p>властиві обраній філософській спеціалізації.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Вміння аналізувати певну наукову проблему, залучати необхідні для цього знання, методики, джерела і досягати самостійних пізнавальних результатів. – Розуміння зв'язків спеціалізації не лише з іншими напрямками філософського дискурсу, а й з різними інтелектуальними й гуманітарними практиками. – Здатність залучати і використовувати у спеціалізованому філософському дискурсі знання, ідеї, способи мислення з інших наукових і культурних царин. – Навички критичної роботи з філософськими текстами, застосування різних методів їх аналізу та інтерпретації. – Навички моніторингу і прогнозування тенденцій розвитку суспільства. – Здатність ініціювати соціальні зміни. – Здатність викладати філософські дисципліни у закладах вищої освіти та інших освітніх закладах, розуміння етичних засад педагогічної діяльності та готовність дотримуватися їх у викладацькій діяльності. – Володіння сучасними методиками викладання (у тому числі знання різних стратегій та моделей викладання), вміння застосовувати навчальні засоби, необхідні для досягнення оптимального освітнього результату.
2	Виробнича (асистентська) практика	6	– державні і недержавні вищі навчальні заклади I-IV рівнів акредитації, загальноосвітні навчальні заклади	Викладач філософських дисциплін, асистент кафедри	<p>Інтегральна компетентність:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Здатність розв'язувати складні завдання і проблеми у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог. <p><i>Загальні компетентності:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Здатність застосовувати філософські знання у практичних ситуаціях, що передбачає кмітливість, оперативність і динамічність інтелектуальної реакції, стійкість у мисленнєвих випробуваннях і доланні пізнавальних складнощів.

					<ul style="list-style-type: none"> – Знання своїх інтелектуальних переваг і недоліків, здатність використовувати перші і мінімізувати вплив других. – Вміння застосовувати для вирішення пізнавальних завдань ефективні стратегії і засоби. – Усвідомлення складності і гетерогенної обумовленості процесу розуміння та його результатів. – Вміння переконливо викласти власну експертну позицію. – Володіння різними режимами та формами публічного мовлення, засобами та стратегіями інтелектуальної полеміки. – Вміння працювати в команді (в тому числі долати комунікаційні напруження та конфліктні ситуації, забезпечувати прихильність співробітників, виявляти доречну поступливість), розподіляти зусилля з/між колегами, працювати на спільний результат. – Здатність оперативно аналізувати значні масиви текстів, генералізувати їх в загальну смислову структуру, виявляти слабкі місця, логічну чи смислову уразливість аргументації. – Вміння писати власні тексти аналітичного та публіцистичного характеру в різних форматах (від огляду, есе, реферату до статті та комплексної аналітичної роботи/брошура). – Володіння значним словником та засобами виразу думки, стилістична оформленість міркувань. – Уникання інтелектуального конформізму, готовність завжди віддавати перевагу науковій достовірності, а не впливу авторитету. – Готовність до співробітництва з колегами задля ефективного розв'язання поставлених завдань, допомога і підтримка колег в їх інтелектуальних зусиллях. – Вміння самотійно ставити перед собою завдання і працювати над ними автономно. – Здатність розробляти та впроваджувати соціально-гуманітарні проєкти. – Здатність до професійного (усного та письмового) спілкування українською мовою.
--	--	--	--	--	--

					<ul style="list-style-type: none"> – Здатність працювати в міжнародному контексті, зокрема читати професійну літературу, писати й спілкуватися англійською мовою (іншими іноземними мовами). <i>Спеціальні компетентності:</i> – Усвідомлення змістової та методологічної специфіки закінченої магістерської програми. – Знання теоретичних основ філософської науки і суміжних галузей гуманітаристики та суспільних наук. – Навички фахового сприйняття результатів історико-філософського аналізу та інтерпретації творів, ідей та процесів філософської традиції. – Знання основних етапів історії філософії та актуальних проблем сучасної філософської думки. – Систематичні знання та навички, які дозволяють використовувати історико-філософську спадщину в осмисленні та розв’язанні власних дослідницьких проблем. – Володіння спеціалізованим знанням в межах певної філософської проблематики, системна обізнаність з відповідною спеціальною (науково-дослідницькою) літературою. – Вміння використовувати методологію та пізнавальні засоби, що властиві обраній філософській спеціалізації. – Вміння аналізувати певну наукову проблему, залучати необхідні для цього знання, методики, джерела і досягати самостійних пізнавальних результатів. – Розуміння зв’язків спеціалізації не лише з іншими напрямками філософського дискурсу, а й з різними інтелектуальними й гуманітарними практиками. – Здатність залучати і використовувати у спеціалізованому філософському дискурсі знання, ідеї, способи мислення з інших наукових і культурних царин. – Навички критичної роботи з філософськими текстами, застосування різних методів їх аналізу та інтерпретації. – Навички моніторингу і прогнозування тенденцій розвитку
--	--	--	--	--	--

					<p>суспільства.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Здатність ініціювати соціальні зміни. – Здатність викладати філософські дисципліни у закладах вищої освіти та інших освітніх закладах, розуміння етичних засад педагогічної діяльності та готовність дотримуватися їх у викладацькій діяльності. – Володіння сучасними методиками викладання (у тому числі знання різних стратегій та моделей викладання), вміння застосовувати навчальні засоби, необхідні для досягнення оптимального освітнього результату.
--	--	--	--	--	--

МЕТА І ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

Виробнича практика. *Мета виробничої практики* – не тільки розвиток навичок і вмінь інформаційно-аналітичної, проєктно-дослідницької, діагностичної, інноваційної та консалтингової діяльності для вирішення прикладних проблем управління відповідними структурами, удосконалення системи управління їхньою діяльністю в сучасних умовах господарювання, набуття вміння адаптації теоретичних положень до умов діяльності конкретного підприємства, а й формування у студентів здатності вирішувати складні завдання і розв'язувати проблеми в обраній галузі професійної діяльності за допомогою філософських знань, застосування соціальних технологій та проектування; професійних умінь і навичок, щодо прийняття самостійних рішень та надання послуг в реальних ринкових умовах; опанування сучасних прийомів, методів та знарядь праці в галузі їхньої майбутньої професії; виховання потреби постійно поповнювати свої знання та творчо їх застосовувати в практичній діяльності.

Відповідно до мети визначено такі *завдання виробничої практики*:

- застосувати та закріпити теоретичні знання сучасних філософських та наукових методів гуманітарних та суспільствознавчих досліджень;
- сформувати вміння застосовувати та креативно розвивати гуманістичну світоглядну ідеологію професійної діяльності в обраній галузі;
- ознайомитися з існуючими принципами, методами та підходами до організації професійної діяльності у гуманітарній, духовно-культурній, інформаційній, соціальній сферах;
- набути досвід роботи з сучасними програмами і базами даних, опанувати навички комп'ютерної обробки зібраних емпіричних даних;
- закріпити навички проведення аналітичної роботи, стратегування та соціального проєктування в галузях громадянської освіти та розвитку гуманістичної ідеології;
- здійснити прикладне дослідження стану розвитку громадянської активності та громадянської освіти із застосуванням івент-аналізу;
- навчитися протоколювати, оформлювати та презентувати результати проведених досліджень у відповідності до сучасних вимог;
- отримати досвід виконання індивідуальної роботи та роботи в команді в межах виконання дослідницького проєкту.

Виробнича (асистентська) практика. *Метою асистентської практики* є формування практичних прийомів та навичок у студентів з викладання філософських дисциплін у вищих навчальних закладах; засвоєння майбутніми фахівцями методологічних основ педагогічної роботи у вигляді навчання професійної діяльності на відповідному рівні.

Відповідно до мети встановлено такі *завдання практики*:

- визначення сутності і змісту організації навчального процесу у закладі вищої освіти;
- вироблення знань організації основних форм навчання у вищій школі, застосування сучасних технологій і методів, що сприяють активізації навчально-пізнавальної діяльності студента
- засвоєння специфічних відмінностей викладацької роботи у закладі вищої освіти;
- оволодіння методикою розробки навчально-методичних матеріалів, призначених для використання при підготовці фахівців рівня вищої освіти «бакалавр», «магістр»;
- вивчення передового практичного досвіду;

- формування умінь професійного і педагогічного спілкування зі студентською аудиторією;
- засвоєння основних підходів логічного, послідовного і цілісного викладення матеріалу з встановленої дисципліни;
- розвиток власних креативних здібностей в процесі реалізації педагогічної роботи;
- проведення на гідному рівні доручених викладачем занять в межах навчального курсу.

ЗМІСТ ПРАКТИКИ

Зміст всіх практик визначається наскрізною програмою і робочою програмою практики. Робочі програми практик складаються керівниками практик, затверджуються кафедрою, науково-методичною радою факультету соціології та управління та вченою радою факультету Запорізького національного університету.

Виробнича практика. Практика спрямована на закріплення магістрантами професійних теоретичних знань, отриманих протягом навчання в ЗНУ, а також на набуття ними практичних навичок та компетенцій у відповідності до моделі майбутнього фахівця-філософа. Для цього впродовж виробничої практики магістранти-філософи застосовують отримані філософські знання в межах професійної діяльності в установах соціально-гуманітарної сфери. З метою поєднання філософської теорії і практики діяльності реальної установи соціально-гуманітарного профілю передбачається, що магістрант проявить ініціативу та за допомогою куратора від бази практики та керівника практики від ЗНУ сформує власну матрицю-алгоритм проходження практики, що буде передбачати найбільш широкий спектр докладання креативних зусиль, спрямованих на розробку та апробацію соціально-проектних пропозицій, формування ідей у найрізноманітніших галузях: розвитку інститутів громадянського суспільства та підвищення рівня громадянської активності, публічної інформації та громадянської освіти, формуванні інформаційного простору та окремих ЗМІ, духовного та культурного кластеру, державотворення та публічного управління, державницької ідеології та нових гуманістичних сенсів. Специфіка виробничої практики магістрів-філософів полягає в тому, що вони мають можливість застосувати прикладні методи філософського аналізу у дослідженні актуальних проблем суспільства та людини і, таким чином, з одного боку, зробити спробу вирішення зазначених проблем на системній основі, а, з іншого боку, сформулювати власні особистості навички прикладної діяльності в обраній сфері.

Протягом практики вони виконують два види заздалегідь узгоджених завдань:

- 1) завдання і доручення, які надаються співробітниками організації, яка виступає базою практики;
- 2) завдання від керівників практики – викладачів кафедри соціальної філософії та управління з дослідження конкретної проблеми, проблемної ситуації в будь якій галузі, що пов'язана із профілем діяльності базової організації (культурно-духовна, медійно-інформаційна, ідеологічна, державотворча та ін.). Пропонується розробити відповідні проєктні пропозиції, щодо їхнього вирішення на основі методики івент-аналізу.

Викладач-керівник практики здійснює контроль за ходом виконання встановлених вимог щодо її проходження. В якості підсумкової форми контролю передбачається перевірка письмового звіту студента про проходження практики та складання диференційованого заліку. Викладач, який проводив практику, робить узагальнення та звітує у письмовій формі щодо організаційного рівня її проведення та результатів проходження її студентами.

Студенти зобов'язані вчасно і сумлінно виконати передбачені програмою практики завдання, надати своєчасно і в повному обсязі звіти щодо проходження виробничої практики, які повинні відповідати встановленим вимогам.

Виробнича (асистентська) практика. У процесі проходження асистентської практики студенти знайомляться з основними засадами викладацької роботи у ЗВО, підходами та методами викладання дисциплін на відповідному професійному рівні, навичками спілкування з аудиторією майбутніх фахівців найвищого гатунку.

Студент проходить практику *на посаді асистента* кафедри у Запорізькому національному університеті.

Асистентська практика включає такі види діяльності магістра:

1. Навчальна робота:

- ознайомлення з плануванням та організацією навчальної та навчально-методичної роботи кафедри;
- відвідування занять провідних викладачів кафедри з подальшим їх аналізом;
- розробка конспектів запланованих лекцій та семінарів;
- проведення лекційних та семінарських занять;
- перевірка самостійних і контрольних робіт, передбачених навчальним планом.

2. Навчально-методична робота:

- ознайомлення з освітньою програмою зі спеціальності, робочими навчальними планами і робочими навчальними програмами дисциплін спеціальності «Філософія»;
- проведення методичного аналізу навчального матеріалу з метою прогнозування можливих труднощів засвоєння його студентами;
- підготовка навчально-методичних матеріалів до лекційних та семінарських занять і самостійної роботи студентів;
- складання завдань для проведення поточного і підсумкового контролю, завдань для проведення тестового контролю;
- розробка і впровадження інноваційних форм, методів і технологій навчання;
- вивчення і впровадження передового досвіду організації навчального процесу;
- вивчення і аналіз основних нормативних документів, що регламентують роботу кафедри, факультету;
- ознайомлення з робочою документацією кафедри та правилами її оформлення.

3. Організаційно-виховна робота:

- ознайомлення з планом організаційно-виховної роботи факультету та кафедри;
- участь у виховній роботі в студентському колективі, виконання доручень куратора академічної групи;
- самостійне проведення 1-2 виховних заходів зі студентами академічної групи;
- участь у профорієнтаційній роботі;
- участь у роботі засідань кафедри.

Під час відвідування практики студенти проходять такі етапи:

Адаптаційний етап охоплює перший тиждень і передбачає:

- установчу конференцію – допуск студентів до асистентської практики, ознайомлення їх з основними вимогами проходження такої практики;
- складання й затвердження індивідуального плану навчальної, навчально-методичної та організаційно-виховної роботи практиканта, у якому, зокрема, відображено загальну кількість пробних і залікових занять, спостережень навчальних занять викладачів, взаємовідвідувань занять інших практикантів та визначено види позааудиторної діяльності;
- встановлення контакту зі студентами.

Професійно-діяльнісний етап передбачає:

- самостійну розробку планів та відповідного методичного забезпечення лекційних і семінарських занять з їх подальшим аналізом і самоаналізом;
 - підготовку і проведення виховних заходів у студентській аудиторії;
 - відвідування засідань кафедри, методичних семінарів кафедри та факультету, спостереження за обговоренням наукових проблем, опрацювання кафедральної документації;
 - ведення звітної документації (щоденник практики, розгорнуті плани-конспекти проведених занять, виховних заходів у академгрупі).
- Завершальний етап включає:*
- оформлення щоденника асистентської практики;
 - підготовку звіту про виконання індивідуального плану роботи практиканта;
 - звіт про виконану за час асистентської практики роботу на підсумковій конференції.

КОНТРОЛЬ ЗА ПРОХОДЖЕННЯМ ПРАКТИКИ

Контроль за роботою студентів під час практики здійснюють:

- *від університету*: методисти від кафедри, керівники практики, які відповідають за організацію практики, завідувач кафедри, які забезпечують проведення практики, заступник декана факультету соціології та управління з навчальної роботи, декан факультету соціології та управління;
- *від бази практики*: керівник практики від бази практики.

Види та форми поточного та підсумкового контролю визначаються робочими програмами практик.

ВИМОГИ ДО ЗВІТНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ

Основними видами звітної документації є звіт студента про проходження практики та щоденник практики. Інші види звітної документації визначаються робочими програмами практик, за пропозиціями випускових кафедр та затверджуються радою факультету.

ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

Критерії оцінювання роботи студентів під час проходження практик визначаються робочими програмами практик. Підсумки практик підводяться керівниками практики від кафедри на підставі оцінювання роботи студентів на базах практик, оформлення звітної документації та захисту звітів. Оголошення оцінок за проходження практик відбувається на підсумкових конференціях. Результати практик обговорюються на засіданнях кафедри, науково-методичної та вченої ради факультету соціології та управління.